

stem er Forhold til Stede, som gøre det ønskeligt, om der kunde finde en Regulering Sted, om der kunde ske Foranstaltninger, som kunde bidrage til, at Konkurrencen ikke blev saa hensynsløs, og at Arbejderne blev nogenlunde sikrede imod at blive udbyttede alt for umenneskeligt. Den ærede Krigsminister udtalte ved samme Lejlighed i Landstinget, da der var Tale om Jordarbejder ude ved Kæstningen, idet han søgte at give en Forklaring af, hvorved den lille Dagløn — de berømte 73 Ore om Dagen — var fremkommen, at Grunden dertil var blandt andet, at det en Dag kunde være ønske Regn, saa at Arbejderholdene ikke kunde komme til at flytte mer end halvt saa mange Kubikfaane Jord som de andre Dage, eller der kunde gaa Bræk paa Lokomotivet eller lignende, og ved saadanne Lejligheder tjente Arbejderne kun Halvdelen, og somme Tider mindre endnu, af, hvad de til andre Tider gjorde. Det viser sig altsaa, at saadanne Arbejdere ere taagne i Vicitation til en saa uforholdsmæssig billig Pris, at Prisen er trykket saa langt ned, at saa snart en saa foruheldig Omstændighed som f. Eks. dette daarlige Vejr indtræffer, saa skal det absolut gaa ud over Arbejderne, saa er det Arbejderne, der skulle resignere, saa er det Arbejderne, der skulle miste Halvdelen af deres Dagløn, saa er det Arbejderne, der skulle bære Tabet. Dette viser tilstrækkeligt, at der paa dette Omraade burde træffes Foranstaltninger, der kunde borttage disse Misforhold. At det virkelig er Tilfældet, at dette Vicitationsvæsen i betydelig Grad gaar ud over Arbejderne og ogsaa over de smaa næringsdrivende Haandværkere, skal jeg bevise ved Eksempler. Der trænges i Grunden ikke til det; thi naar man lægger Mærke til de stadige Striker, som saa at sige følge med de større Vicitationsarbejder, saa at der næsten ikke sættes et eneste stort Vicitationsarbejde i Bevægelse, uden at der uafviselig følger Striker og den Slags Ting med, saa turde dette være Bevis nok for, at der er noget gærende i hele dette System, at der ligger noget urigtigt i dette System, noget, som burde ændres. Man behøvede altsaa egentlig ikke at fremsføre noget Bevis derpaa. Enhver, der er fulat noget med, kan vel se det. Jeg kan imidlertid henvise til et Arbejde, der er sket her i Byen: Sløfningen af Voldterritaet. Medens dette stod paa, var der uafbrudt Strike paa Strike Gang efter Gang; hele dette Arbejde foregik, saa at sige, med Forhindringer. Jeg skal endvidere nævne flere enkelte Eksempler, hvoraf ærede Medlemmer ville se, i hvor høj Grad Arbejderne lide under dette System, saa snart der ikke sættes en bestemt Grænse derfor. I

Januar 1889 udbrød der Strikeovre i Randers hos en Købmand ved Navn Høj. Denne Strike var foranlediget ved, at han havde taget i Leverage en Del Uniformsfrakker til Jærnbanepersonalet og havde taget dem saa billig, at han tog dem for en Pris, der var 2 Kr. under det, som Jagets Priskurant garanterede, at Arbejderne skulde have pr. Frakke. Og saa maa man endda huske paa een Ting, der for øvrigt heller ikke taler til Gunst for Vicitationsystemet, og det er, at i dette Sag, som maasse i flere andre, er Prisen forfælselig med Hensyn til Vicitationsarbejde og andet Arbejde, saaledes at Prisen paa Leveragearbejdet er omtrent lidt over Halvdelen af, hvad andet bestilt Arbejde koster. Man vil deraf se, at saadant Arbejde, der udbydes i det hele ved Vicitation, og hvor altsaa Arbejderne maa gaa med til dets Udførelse for saa godt som det halve af, hvad de under andre Forhold vilde udføre det for, kan ikke være solidt, kan ikke være godt, men maa være noget, der jaffes særddigt i en Gert, for at man overhovedet kan tjene noget paa det. Men trods dette, at Priskuranten paa Leveragearbejder altsaa i Forvejen er lavere end paa andet bestilt Arbejde, overtog denne Købmand dette Arbejde til 2 Kr. pr. Styk under den Pris, som Priskuranten udviste, og naar saa dertil kommer, at han desuden skulde levere Tillæg, Knapper, Lærred, Baand og lignende Ting, der hørte med til dette Løj, vil man kunne forstaa, at Arbejdslønnen skulde skrues ganske antagelig ned, for at han kunde saa noget ud af det. Arbejdet blev da ogsaa udført saaledes, at i Stedet for at lade fagudlærte Arbejdere udføre det, antog han en Del Zomfruer, kvindelig Medhjælp, benyttede altsaa Kvinder som Smuds-konkurrenter til Mændene, hvorved han trykkede Lønnen ned til det mindst mulige. Det viste sig da ogsaa senere hen, da Arbejdet kom frem, at store Masser af det blev kasserede, fordi Arbejdet ikke var godt nok udført. Der blev, som jeg udtalte for, af Arbejderne erklæret Krig mod dette Firma paa dette enkelte Punkt, og det blev forbudt mellem Arbejderne indbyrdes at udføre noget af dette Arbejde. Og hvad der er betegnende derved, er, at samtlige Mestere i Landet her toge Parti med Arbejderne, idet der fra Mesterforeningens Side blev udsendt Cirkulærer til deres Kolleger hele Landet over, hvori de advarede mod at tage dette Arbejde og gjorde fælles Sag med Arbejderne paa dette Omraade. Saaledes gif det den Gang, og Resultatet blev dette, at de faglærte Arbejdere mistede den Fortjeneste, de kunde faaet derved, og at Entreprenøren senere hen, da Vinteren kom, dels paa Grund af den Krig,